

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen

Allmänna byrån, I1

Beslutande
Minister
Camilla GunellFöredragande
Inspektör för el och energi
Ylva HäggkvistJusterat
Omedelbart**Nr 33**

Svar på skrivelse om laddinfrastruktur

ÅLR 2025/3224**75 I1****Beslut**

En skrivelse från Styrelsen för Föreningen för stuguthyrarna på Åland r.f inkom till Ålands landskapsregering 08.05.2025 med frågor rörande de elbilsladdare som tidigare funnits vid Kantarellen i Jomala, Mattssons i Godby och utanför biblioteket i Mariehamn men som nu tagits bort. De upplever att bristen på laddningsstationer för elbilar skadar turistnäringen i och med att elbilsägare väljer bort Åland som resmål till följd av att de inte kan ladda sina bilar.

Landskapsregeringen beviljade 2017 stöd till Mariehamns Energi och Ålands Elandelslag för uppförande av de laddningsstationer som nämns i skrivelsen. Stödmottagarna hävdar att laddningsstationerna tagits bort eftersom de nått sin tekniska livslängd. I stödvillkoren fanns inga bestämmelser om hur länge stödbjekten behövde vara i drift och därför har landskapsregeringen ingen möjlighet att återkräva utbetalda stöd eller på annat sätt vidta åtgärder mot stödmottagarna. Ansvar för uppförande av nya laddningsstationer på de nämnda platserna ligger på fastighetsägaren som informerats av landskapsregeringen om den uppstådda situationen.

Det finns i dagsläget två snabbbladdningsstationer på Åland, en vid S-market i Jomala och en vid Rundbergs mack i Mariehamn. En tredje snabbbladdningsstation, som beviljats stöd från landskapsregeringen, kommer installeras på Storagatan 3 i Mariehamn under 2025 eller början av 2026. I anslutning till Ålands ömsesidiga försäkringsbolags kontor på Köpmansgatan 6 finns åtta laddningspunkter med 22 kW i effekt som är tillgängliga för allmänheten.

Landskapsregeringens målsättning är att uppfylla kraven i artikel 3.1 i förordning (EU) 2023/1804 om utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel.

Medlemsstaterna ska, på sitt territorium, säkerställa att laddningsstationer som är avsedda för lätta elfordon och är tillgängliga för allmänheten tas i drift. Laddarnas sammanlagda effekt ska vara i proportion till antalet registrerade lätta elfordon.

Medlemsstaterna ska därför säkerställa att följande mål för installerad uteffekt på laddningsstationerna uppfylls i slutet av varje år:

- a) För varje lätt batterielfordon som är registrerat på deras territorium tillhandahålls en total uteffekt på minst 1,3 kW via laddningsstationer som är tillgängliga för allmänheten.
- b) För varje lätt laddhybridfordon som är registrerat på deras territorium tillhandahålls en total uteffekt på minst 0,80 kW via laddningsstationer som är tillgängliga för allmänheten.

Landskapsregeringens energipolitik går ut på att möjliggöra utbyggnad av publika laddningsstationer för både lätta fordon (bilar) och tunga fordon (bussar/lastbilar). Landskapsregeringens främsta verktyg för att möjliggöra utbyggnad är att erbjuda investeringsstöd och utforma regelverk och lagstiftning för att styra samhällsutvecklingen i en viss riktning. Det är inte landskapsregeringens ansvar att investera i, äga eller sköta driften av laddningsstationer. Det är den privata sektorns ansvar att ta tillvara på den efterfrågan och erbjuda efterfrågad service. Däremot kan landskapet, myndigheter och kommuner exempelvis erbjuda och upplåta större parkeringsplatser till företag som vill installera och erbjuda publika laddningsstationer.

Landskapsregeringen jobbar för att möjliggöra utbyggnad av laddinfrastruktur på Åland och stöder elektrifieringen av vägtrafiken genom att bevilja stöd för installation av snabbladdare för elfordon och för normalladdare i anslutning till flerbostadshus.

Stöd för snabbladdare beviljas till företag, kommuner, bostadsaktiebolag och bostadsfastighetsbolag som planerar att installera snabbladdningsapparat för fordon, och som äger eller bedriver verksamhet på den fastighet i vilken åtgärden ska genomföras. Stödprocenten uppgår till 35% av installationskostnaderna på fasta Åland och 40% i skärgården, dock högst 35 000 euro.

Stöd för elbilsladdare i flerbostadshus beviljas till juridiska personer som äger ett befintligt flerbostadshus och som planerar att installera laddningsstationer för elfordon. Stödet uppgår till 25% av de godkända kostnaderna, dock högst 5 000 euro.

Stöd för installation av snabbladdare har tidigare beviljats till privatpersoner, företag och bostadsbolag i perioder under flera år och totalt har omkring 300 stöd beviljats.

Till lagtinget kommer det att innan sommaren skickas en lagframställning om distribution av alternativa drivmedel och byggande av energieffektiv laddinfrastruktur. I lagförslaget kommer det bland annat att ingå krav om utbyggnad av laddinfrastruktur vid vissa lokalbyggnader.

Landskapsregeringens bedömning är att problematiken med bristande tillgång på laddstationer för elbilar kommer lindras i och med de kommande lagkraven på laddinfrastruktur i kombination med en högre efterfrågan till följd av en ökande andel elfordon.

Landskapsregeringen har ett ansvar för informationsspridning, samt för planering och koordinering av insatser. Därför behöver vi kartlägga hur spridningen av laddstationer ser ut på Åland, vilken effekt de har och huruvida de är tillgängliga för allmänheten.
